

Maaperän terveyttä koskeva direktiiviehdotus (Soil Monitoring Law)

SYS ry:n ajankohtaispäivä 7.9.2023

Paula Perälä, YM

EU maaperästrategia

Maaperästrategia julkaistiin 2021 ja sen visio on:

Vuoteen 2050 mennessä kaikki EU:n maaperän ekosysteemit ovat terveitä ja siten entistä kestävämpiä, mikä edellyttää hyvin määrätietoisia muutoksia tällä vuosikymmenellä.

Maaperän suojelusta, kestävästä käytöstä ja ennallistamisesta on siihen mennessä tullut vakiintunut käytäntö.

Terve maaperä on keskeinen ratkaisu, joka auttaa vastaamaan suuriin haasteisiimme, joita ovat ilmastoneutraaliuden saavuttaminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen, vihreän ja kierto(bio)talouden kehittäminen, luontokadon pysäyttäminen, ihmisten terveyden suojelu sekä aavikoitumisen ja maaperän huonontumisen pysäyttäminen.

Maaperän merkitys

- Maaperä ja siinä elävät lukuisat eliöt tuottavat meille ravintoa, biomassaa, kuituja ja raaka-aineita, säätelevät veden, hiilen ja ravinteiden kiertokulkua ja mahdollistavat maanpäällisen elämän.
- Maaperä sisältää yli 25 prosenttia maapallon luonnon monimuotoisuudesta
- Viljely- ja laidunmaat tuottavat EU:ssa vuosittain 76 miljardin euron arvosta ekosysteemipalveluja
- Maaperän huonontuminen maksaa EU:lle useita kymmeniä miljardeja euroja vuodessa

EU komission yhteenveto haasteista

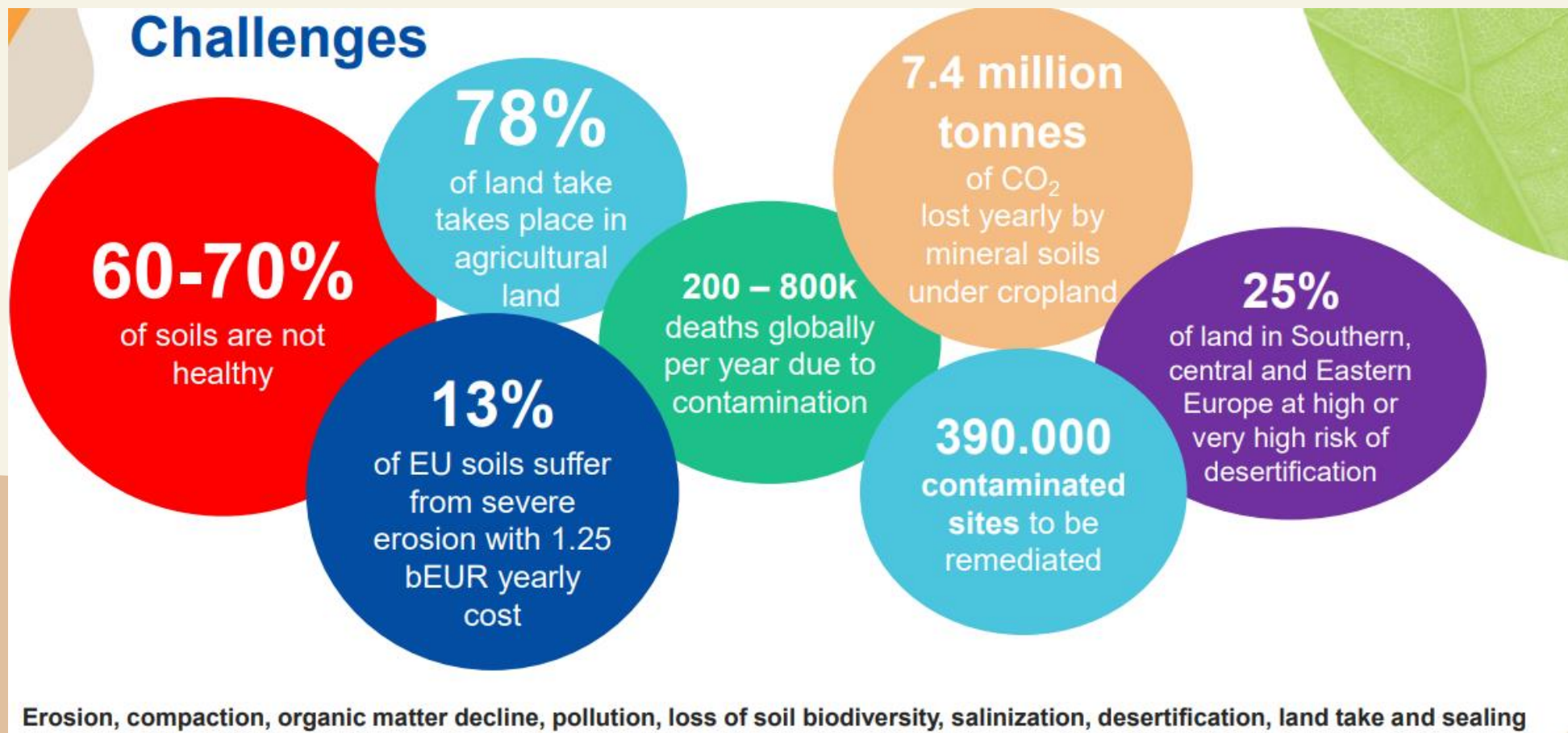

Figure 1: links between the EU Soil Strategy and other EU initiatives

Maaperän terveysdirektiivin valmistelu

- Komission tarkoituksena on saada maaperän suojelu samalle tasolle kuin vesien ja ilmansuojelu (vesipuitedirektiivi ja ilmanlaatudirektiivi)
- Direktiiviehdotus osa EU:n Maaperästrategian (2021) toimeenpanoa
- Komissio järjestänyt valmistelun tueksi maaperäasiantuntijoiden kokouksia ja sidosryhmätapaamisia
- Suomen ennakkovaikuttamiskannasta päätettiin EU-ministerivaliokunnassa 9.12.2022
- Komission julkiset kuulemiset v. 2022 aikana
- Direktiiviehdotus ja vaikutustenarviointi julki 5.7.2023 ([YM tiedote](#))
- Direktiiviehdotus: [**Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Soil Monitoring and Resilience \(Soil Monitoring Law\)**](#)

Suomen ennakkovaikeuttamiskannasta

- Suomi pitää hyvänä EU:n maaperästrategian visiota terveistä maaperistä vuoteen 2050 mennessä.
- Suomi pitää EU-tason politiikkatoimia tarkoituksenmukaisena tapauksissa, joissa on tarve tehokkaasti puuttua maaperän huonontumisen rajat ylittäviin vaikutuksiin, turvata yhtäläiset markkinaolosuhteet ja edistää politiikan johdonmukaisuutta EU:n ja kansallisella tasolla.
- Suomi korostaa, että EU:n laajuisissa maaperää koskevissa toimissa on kiinnitettävä huomiota jäsenvaltioiden erilaisiin olosuhteisiin huomioiden ympäristölliset, taloudelliset ja sosiaaliset näkökulmat sekä alueelliset vaikutukset.
- Suomi katsoo, että EU-tasolla asetettavien tavoitteiden kansalliseen toimeenpanoon tulee jäädä riittävästi kansallista liikkumavaraa. Suomi suhtautuu varauksellisesti mahdollisiin oikeudellisesti sitoviin kynnysarvoihin, jotka eivät ota huomioon jäsenmaiden eroja.
- Aloitteen valmistelussa komission tulee arvioida täysin uudesta lainsäädäntöesityksestä syntyvä lisäarvo suhteessa jo olemassa olevaan ja ehdotettuun lainsäädäntöön.
- Suomi korostaa ristikkäisvaikutusten ja koherenssin huomioimista EU:n maaperästrategian ja muiden jo olemassa olevien tai vireillä olevien lainsäädäntöehdotusten välillä.
- On myös tärkeää tarkastella ehdotuksen taloudellisia ja hallinnollisia vaikutuksia.

Direktiiviehdotuksen sisällöstä 1/2

- Ehdotus koskee kaikkea maaperää Euroopassa
- Maaperän tilan seurata alueittain ("soil districts") jäsenvaltioissa. Nimettävä vastuullinen viranomaisen/-set
- Seuranta tehtäisiin liitteen I kriteereiden ja indikaattoreiden avulla. Osa kriteereistä määritelty EU-tasolla (**liite I A**), osa määriteltäisiin jäsenvaltioissa (**liite I B**). Näiden perusteella arvioitaisiin onko maaperä tervettä. Liitteen **C** ja **D** indikaattoreita olisi myös seurattava ja analysoitava. Jäsenvaltioiden olisi luotava maaperän terveystodistus-järjestelmä (vapaaehtoinen maanomistajille)
- Harmonisointia näytteenotossa ja näytteiden analysoinnissa (**liite II**). Muu kuin direktiivissä määritelty metodologia mahdollinen, jos käytetään validoituja muuntofunktioita. Komissio voisi antaa delegoituja säädöksiä liitteen II mukauttamiseksi. LUCAS-järjestelmää myös hyödynnettäisiin seurannassa.
- Ensimmäiset mittaukset maaperän tilan seurantaa varten tehtäisiin 4 vuotta direktiivin voimaan tulon jälkeen, toistettaisiin 5 vuoden välein
- Seurannan kustannukset olisivat jäsenvaltioiden vastuulla
- Komission ja EEAn ylläpitämä EU:n digitaalinen tietokanta, johon maaperän terveystietoa kerättäisiin

Direktiiviehdotuksen sisällöstä 2/2

- Maaperän terveyden tilan arviointi tehtäisiin ensimmäisen kerran 5 vuotta direktiivin voimaantulon jälkeen, arviointi toistettaisiin vähintään 5 vuoden välein
- Ehdotukseen sisältyy periaatteita kestäväälle maankäytölle (liite III) ja näitä tulisi edistää jäsenvaltioissa. Täsmälliset toimenpiteet olisivat jäsenvaltioiden määriteltävissä, olemassa olevia ohjelmia ja suunnitelmia tulisi hyödyntää (listaus direktiiviehdotuksen liitteessä IV) (ko. liitteet esityksen lopussa).
- Ehdotus sisältää pilaantuneiden alueiden tunnistamista ja arviointia riskiperusteisesti sekä riskien vähentämistoimien toteuttamisen (liitteet V ja VI sisältävät ohjeita ja vaatimuksia tähän). Komissio voisi antaa delegoituja säädöksiä liitteiden V ja VI mukauttamisesta. Ehdotukseen sisältyy julkinen rekisteri pilaantuneista alueista.
- Unionin rahoitusohjelmat tukisivat toimeenpanossa (artikla 17) .
- Jäsenvaltioiden raportoitava komissiolle 5 vuoden välein seurannan ja arvioinnin tuloksista
- Ehdotukseen sisältyvät myös muutoksenhakua ja vireillepano-oikeutta sekä seuraamuksia koskevat artiklat
- Direktiiviehdotuksen uudelleentarkastelu 6 vuoden päästä voimaantulosta

Kriteerit ja indikaattorit (liite I)

- **Liite I A kohta:** suolaantuminen, eroosio, orgaanisen hiilen väheneminen, pohjamaan (subsoil) tiivistyminen.
- **Liite I B kohta:** fosforin (P) ylijäämä, maaperän pilaantuminen (raskasmetallit As, Sb, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Pb, Ni, Ti, V, Zn sekä orgaanisia haitta-aineita (jäsenvaltiot määrittelisivät itse)), maaperän vedenpidätyskyvyn väheneminen

Kriteerit ja indikaattorit liitteen I kohdissa A ja B tulisi täyttyä (=”terve maaperä”)

- **Kohta I C:** typen (N) ylijäämä, happamoituminen, pintamaan (topsoil) tiivistyminen, biodiversiteetin heikentyminen
- **Kohta I D:** maan käyttöön otto ja peittäminen

Kriteereitä ja indikaattoreita liitteen I kohdissa C ja D seurattava ja analysoitava

Maaperän kestävä hoidon käytänteet (sustainable soil management), artikla 10

- Jäsenvaltioiden olisi määriteltävä maaperän kestävä hoidon käytänteitä (sustainable soil management practices), ottaen huomioon **liitteessä III olevat periaatteet**, ja toteuttaa niitä vaiheittain
- Jäsenvaltioiden olisi myös määriteltävä maan hoitokäytänteitä, jotka vaikuttavat negatiivisesti maaperän terveyteen ja joita tulisi välttää
- Kestävä maaperän hoidon käytänteiden määrittelyssä jäsenvaltioiden tulisi huomioida **liitteessä IV olevat ohjelmat** sekä viimeisin tieteellinen tieto. Vastaavasti liitteen IV ohjelmien valmistelussa tulisi hyödyntää maaperää koskevaa seurantatietoa sekä maaperän kestävä hoidon käytänteitä
- Käytänteiden määrittely tulisi tehdä avoimesti ja maanomistajien ja toimijoiden olisi voitava osallistua
- Jäsenvaltioiden tulisi edistää neuvontaa ja tutkimusta kestävästä maaperän hoidon käytänteistä sekä tiedottaa saatavilla olevista rahoitusinstrumenteista kestävien käytänteiden edistämiseen.
- Jäsenvaltioiden tulisi myös säännöllisesti arvioida toimien tehokkuutta ja tarvittaessa uudistaa niitä
- Komissio voisi antaa delegoituja säädöksiä liitteen III mukauttamiseksi

Liitteen III periaatteet

• **ANNEX III SUSTAINABLE SOIL MANAGEMENT PRINCIPLES** The following principles shall apply:

- a) avoid leaving soil bare by establishing and maintaining vegetative soil cover, especially during environmentally sensitive periods;
- b) minimise physical soil disturbance;
- c) avoid inputs or release of substances into soil that may harm human health or the environment, or degrade soil health;
- d) ensure that machinery use is adapted to the strength of the soil, and that the number and frequency of operations on soils are limited so that they do not compromise soil health;
- e) when fertilization is applied, ensure adaptation to the needs of the plant and trees at the given location and in the given period, and to the condition of soil and prioritize circular solutions that enrich the organic content;
- f) in case of irrigation, maximise efficiency of irrigation systems and irrigation management and ensure that when recycled wastewater is used, the water quality meets the requirements set out in Annex I of Regulation (EU) 2020/741 of the European Parliament and of the Council¹⁴ and when water from other sources is used, it does not degrade soil health;

...jatkoa

- g)** ensure soil protection by the creation and maintenance of adequate landscape features at the landscape level;¹⁵
- h)** use site-adapted species in the cultivation of crops, plants or trees where this can prevent soil degradation or contribute to improving soil health, also taking into consideration the adaptation to climate change;
- i)** ensure optimised water levels in organic soils so that the structure and composition of such soils are not negatively affected;¹⁶
- j)** in the case of crop cultivation, ensure crop rotation and crop diversity, taking into consideration different crop families, root systems, water and nutrient needs, and integrated pest management;
- k)** adapt livestock movement and grazing time, taking into consideration animal types and stocking density, so that soil health is not compromised and the soil's capacity to provide forage is not reduced;
- l)** in case of known disproportionate loss of one or several functions that substantially reduce the soils capacity to provide ecosystem services, apply targeted measures to regenerate those soil functions.

Liite IV

ANNEX IV PROGRAMMES, PLANS, TARGETS AND MEASURES REFERRED TO IN ARTICLE 10

- (1) The national restoration plans prepared in accordance with Regulation .../...¹⁷⁺.
- (2) The strategic plans to be drawn up by Member States under the Common Agricultural Policy in accordance with Regulation (EU) 2021/2115.
- (3) The Code of Good Agricultural Practice and the action programmes for designated vulnerable zones adopted in accordance with Directive 91/676/EEC.
- (4) The conservation measures and prioritized action framework established for Natura 2000 sites in accordance with Directive 92/43/EEC.
- (5) The measures for achieving good ecological and chemical status of surface water bodies and good chemical and quantitative status of groundwater bodies included in river basin management plans prepared in accordance with Directive 2000/60/EC.
- (6) The flood risk management measures included in the flood risk management plans prepared in accordance with Directive 2007/60/EC.

Liite IV

...jatkoa

- 7) The drought management plans referred to in the Union Strategy on Adaptation to Climate Change.
- (8) The national action programmes established in accordance with the United Nations Convention to Combat Desertification.
- (9) The targets set out under Regulation (EU) 2018/841.
- (10) The targets set out under Regulation (EU) 2018/842.
- (11) The national air pollution control programmes prepared under Directive (EU) 2016/2284 and the monitoring data about air pollution impacts on ecosystems reported under that Directive.
- (12) The integrated national energy and climate plan established in accordance with Regulation (EU) 2018/1999.
- (13) The risk assessments and disaster risk management planning in accordance with Decision No 1313/2013/EU.
- (14) The national actions plans adopted in accordance with Article 8 of Regulation .../...¹⁸⁺.

17 + OP : please insert in the text the number of Regulation on nature restoration contained in document COM(2022) 304

18 + OP : please insert in the text the number of Regulation of the European Parliament and of the Council the sustainable use of plant protection products and amending Regulation (EU) 2021/2115 contained in document COM(2022)305

Kiitos!

Direktiiviehdotus *Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Soil Monitoring and Resilience (Soil Monitoring Law)*

YM:n vastuuvirkahenkilö:

Paula Perälä
Neuvotteleva virkamies
Ilmastoyksikkö, Ilmasto- ja ympäristönsuojeluosasto
paula.perala@gov.fi
+358 504616653

